

härra Maurus oma esimese järgu kooli valitsema, kui kõik valetavad ja ükski tõtt ei räägi. Nõnda on härra Maurus oma koolis viimaks ainuke inemine, kes midagi ei tea. Saate aru: härra Maurus ei tea midagi ja peab valitsema. Mis te arvate, kas te oskate valitseda, kui te mitte midagi ei tea? Härra Maurus ei oska, sest tema on vana. Sellepärast peab tema ka teadma, kui teised teavad. Aga kuis ta saab teada? Ausate inemiste lapsed tulevad ja räägivad — räägivad härra Maurusele tõtt. Ja kui keegi on nii aus, et ta räägib tõtt, siis hakatakse teda kohe söimama, taga kiusama, sest tõtt ei armasta keegi. Ainult vana härra Maurus armastab, tema küll. Sest tema teab, et tõe ja tõearmastuse varal seisab maailm ja härra Mauruse suur kool ülal. Kes tõde ei armasta, see peab hukka minema, aga meie kahekesi ei lähe mitte hukka, meie mitte, sest meie armastame tõde, kuigi meid söimatakse.“

Direktor naeratas nagu kohtlaselt, kui ta Indreku juurde astus ja talle mõned hõberahad pihku pistis. Kunagi varemalt polnud Indrek niisugust raha oma peos hoidnud: nad tundusid nagu libedatena, limastena, külmadena, kuigi olid tõepoolest soojad ja kuivad. Niisugune imelik raha oli see, mis direktor talle pihku pistis.

„See on teile selle eest, et olete aus inemine, ausate vanemate laps,“ ütles ta ja tahtis selles mõttes midagi edasi rääkida, kuid äkki muutis ta tooni ja hakkas täiesti ootamatult Indrekuga tõrelema.

„Sina koer,“ hüüdis ta, „tuled maalt siia; nagu oleks siin mõni kõrts või trahter!“

Ja parajasti sel silmapilgul, kui uksele koputati ja Lible uudishimulik nägu selle vahel nähtavale tuli, andis direktor kahe käega Indrekule müksu rindu.

„Uks kinni!“ hüüdis direktor Liblele, kes muidugi ühes mõne teisega ukse taha kuulama jäi. Ja Indreku poole pöördudes, jätkas direktor: „Sina hull inemine! Sinu ühe pika pärast pannakse viimaks mu kool kinni. Aga kuhu peavad siis mu poisid minema ja mis saab siis eesti rahvast, kui härra Mauruse kool kinni pannakse? Kas ma pean klassi minema ja kõigile ütleva:

hoidke Paasi eest, sest temal on pikk kasv ja lühike aru? Või pean ma teid kohe hullumajja saatma? Sest kuhu mujale kõlbate teie! Aga minge nüüd oma klassi; pärast tunda ma vaatan, mis teiega teha.“

Viimaste sõnadega pistis ta veel paar rahatükki Indrekule pihku, aga need olid veel ilgemad kui eelmised. Kui Indrek ukse juba avas, hüüdis direktor talle järtele:

„Kas te saate nüüd aru, et härra Maurusel on õigus?“

„Saan,“ vastas Indrek läbi hammaste ja see sõna oli tal raskem hääldada kui kõik teised sõnad, mis tänini tema suust läbi käinud. Ta tundis end äkki sedavõrt piiratuna vale, pettuse ja silmakirjalikkusega, et tal hakkas otseteed kehaliselt valus. Paigas, kus harilikult üksi ollakse ja kuhu ainult naised armastavad paarikaupa astuda, mässis ta saadud raha paberisse ja tahtis ta siis läbi augu alla visata. Aga äkki tuli tal uus mõte ja ta pistis raha tasku.

Klassis oli Lible mesilasena Indreku ümber ja aina tundis ta selle vastu huvi, mis tema ja Tigapuu vahel sündinud.

„Las teised jutustavad, miks siis just mina,“ ütles Indrek.

„Teised ei tea ju,“ vastas Lible lihtsalt.

„Aga mina ei mäleta,“ muigas Indrek.

„Väikesele Liblele ütleb suur Loll ikkagi,“ mangus poiss, aga Indreku suu jäi lukku.

Pärast tunde läks Indrek Tigapuud vaatama, kes lamas voodis, rätik ümber pea.

„Oled sina küll merimõrtsukas!“ hüüdis Tigapuu talle peaaegu heasüdamlikult vastu. „Kohe lauaklapiga. Aga targasti tegid, et mitte vastu nägu. Sellest tunnen, et oled ikkagi sõber. Ainult — oleks nüüd paar õlut või midagi muud, see maitseks. Mina sain eile täiesti lagedaks. Kui sinul leiduks, siis jooksime lepitust ja olekski kõik unustatud.“

Sõnalausumata võttis Indrek direktorilt saadud raha ja pistis ta Tigapuule pihku.

„Rohkem ei ole,“ ütles ta, „lepi sellega.“